

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLIERĖ

SPRENDIMAS DĖL REIKŠMINGŲ TEISĖS AKTŲ PAŽEIDIMŲ, NUSTATYTŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJOJE

2008 m. birželio 20 d. Nr. SP-9
Vilnius

Išnagrinėjusi valstybinio audito, atlikto Lietuvos Respublikos kultūros ministerijoje (toliau – ministerija) už 2007 metus, 2008 m. gegužės 30 d. ataskaitą Nr. FA-P5-50-13-63, n u s t a t a u:

1. Ministerija pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 7 punkto nuostatą, kad asignavimų valdytojas privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ir 7 straipsnio 1 punkto nuostatą, kad asignavimų valdytojais atsako už paskirtų asignavimų efektyvumą, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvumą naudojimą, Buhalterinės apskaitos įstatymo 12 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatas, kad visi ūkiniai įvykiai turi būti pagrįsti apskaitos dokumentais, Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2004-06-15 nutarimo Nr. 751 redakcija, toliau – Taisyklės), 68 punkto nuostatas (2005-06-21 nutarimo Nr. 687 redakcija), kad įvykdžiusi pavedimą įstaiga nusiunčia lėšas pervedusiam asmeniui ataskaitą (asignavimų valdytojui pateikiami Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita ir buhalterinės apskaitos dokumentai, pagrindžiantys lėšų panaudojimą), ir Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija), 182 punkto (2006-07-13 įsakymo Nr. 1K-256 redakcija) nuostatą, kad faktinės išlaidos pripažįstamos, gavus iš programos vykdytojo Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitą (forma Nr. 2) ir kitas ataskaitas, kaip reglamentuoja teisės aktai. Ministerija neužtikrino, kad viešosios įstaigos ir projektų vykdytojai pateiktų tinkamai įformintus išlaidas pagrindžiančius apskaitos dokumentus (arba patvirtintas kopijas), įrodančius, kad lėšos panaudotos programai vykdyti. Todėl audito metu negalėjome patvirtinti, kad viešosioms įstaigoms („Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009“, „Lietuvos institutas“) skirtos lėšos (iš viso 2 239,5 tūkst. Lt) panaudotos programų vykdymo tikslams ir, kad iš 2007 m. ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktų 198 865,6 tūkst. Lt faktinių išlaidų buvo padaryta 2 239,5 tūkst. Lt išlaidų,

nes dalis jų nepagrįsta apskaitos dokumentais, ataskaitose nurodyti faktines išlaidas pagrindžiantys duomenys yra netikslūs.

Be to, ministerija, pažeisdama minėtų teisės aktų nuostatas, neteisingai pripažino pavedimų lėšų, gautų iš Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir pervestų kitiems subjektams projektams vykdyti, faktines išlaidas. Ministerija neužtikrino, kad projektų vykdytojai pateiktų tinkamai įformintus išlaidas pagrindžiančius apskaitos dokumentus (arba patvirtintas kopijas), todėl audito metu negalėjome patvirtinti, kad iš 11 002,5 tūkst. Lt projektų vykdytojų patirtų faktinių išlaidų buvo padaryta 1 146,0 tūkst. Lt išlaidų, nes jos nepagrįstos apskaitos dokumentais.

2. Ministerija pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą, kad asignavimų valdytojas privalo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį savo vadovaujamos biudžetinės įstaigos programoms vykdyti, paskirstyti jiems skirtas biudžeto lėšas pavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams (kiti subjektai pagal įstatymo 2 straipsnio 1 dalies nurodymus – atliekantys viešojo administravimo funkcijas) programoms vykdyti, ir, pagal Viešųjų pirkimų įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatą, būdama perkančiąja organizacija ir pirkdama kultūros paslaugas, netaikė Viešųjų pirkimų įstatyme nustatytų pirkimo būdų, taip pat pažeidė Taisyklių 81 punkto (2005-06-21 nutarimo Nr. 687 redakcija) nuostatą, kad asignavimų valdytojais, organizuodami programų, finansuojamų iš valstybės ir savivaldybių biudžetų, vykdymą, turi teisę Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka iš įmonių, įstaigų ir organizacijų pirkti paslaugas ir darbus, nepriskirtus asignavimo valdytojo ar jam pavaldžių biudžetinių įstaigų funkcijoms, nes programos vykdytojais pasirinko viešąsias įstaigas, kurios neatlieka viešojo administravimo funkcijų, ir pervedė joms programoms vykdyti skirtus valstybės biudžeto asignavimus (5 507,8 tūkst. Lt).

3. Ministerija nesilaikė Taisyklių 67 punkto (2005-06-21 nutarimo Nr. 687 redakcija), kuriame nurodyta, kad pavedimų lėšos – lėšos, gautos tam tikriems pavedimams vykdyti, ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr.1K–184 (2005-09-29 įsakymo Nr. 1K-280 redakcija), nuostatų, nes asignavimus, skirtus nepavaldžioms biudžetinėms įstaigoms ir kitiems subjektams pavedimams vykdyti, iš viso 6076,5 tūkst. Lt, pervedė pavaldžioms įstaigoms (198,3 tūkst. Lt), viešosioms įstaigoms programoms vykdyti (5 507,8 tūkst. Lt) ir viešųjų įstaigų veiklai finansuoti (370,4 tūkst. Lt).

4. Ministerija nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr.1K–184 (2005-09-29 įsakymo Nr. 1K-280 redakcija), nuostatų, nes Lietuvos etnokosmologijos muziejaus vykdomam projektui „Lietuvos etnokosmologijos muziejaus turistinio komplekso

paslaugų plėtra“ nepatvirtino kofinansavimo nuosavų lėšų dalies Valstybės investicijų programoje. Investiciniam projektui įgyvendinti biudžeto asignavimus (222,6 tūkst. Lt) patvirtino kitų paslaugų, o ne turto įsigijimo straipsnyje.

5. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos rusų dramos teatras pažeidė: Biudžetinių įstaigų įstatymo 8 straipsnio 5 dalies nuostatą, kad iš asignavimų valdytojų gautus biudžeto asignavimus įstaigos naudoja racionaliai ir taupiai ir tik pagal asignavimų valdytojų patvirtintas išlaidų sąmatas; Taisyklių 79 punkto nuostatą, kad asignavimus išlaidoms pakeitus pagal ekonominę klasifikaciją, atitinkamai tikslinamos sąmatos; Valstybės ir savivaldybių biudžeto pajamų ir išlaidų klasifikacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr.1K–184 (2005-09-29 įsakymo Nr. 1K-280 redakcija), nuostatas bei Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija), 269 punkto nuostatą, kad faktinių išlaidų iš biudžeto apskaita tvarkoma pagal įstaigos vykdomas programas ir biudžeto pajamų ir išlaidų funkcinę bei ekonominę klasifikaciją, nes skirtus biudžeto asignavimus naudojo nepatikslingas patvirtintos sąmatos, o patirtas išlaidas neteisingai apskaitė, todėl suvestinėje ministerijos Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje prekių ir paslaugų naudojimo kasinės ir faktinės išlaidos 660,9 tūkst. Lt padidintos, o materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo ta pačia suma sumažintos, atskirų išlaidų straipsnių kasinės ir faktinės išlaidos: kitų paslaugų – 72,0 tūkst. Lt padidintos, o sumažintos šildymo – 13,5 tūkst. Lt, elektros energijos – 23,6 tūkst. Lt, ryšių paslaugų – 26,6 tūkst. Lt, transporto išlaikymo – 8,3 tūkst. Lt.

6. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos rusų dramos teatras nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170, 24 punkto nuostatų, nes Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. sausio 1 d. balanse nurodė sąskaitų likučius, kurie neatitinka apskaitos registru duomenų.

7. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos rusų dramos teatras nesilaikė Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija) nuostatų, kurios reglamentuoja biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos sąskaitas ir ūkinių operacijų bei ūkinių įvykių registravimą šiose sąskaitose, nes metinėse finansinėse ataskaitose pateikė neteisingus duomenis, todėl audito metu negalėjome patvirtinti, kad iš suvestiniame ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balanse nurodytos 328 407,1 tūkst. Lt sumos 3 492,9 tūkst. Lt suma yra teisinga.

8. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos rusų dramos teatras nesilaikė Taisyklių 22 punkto nuostatos, kad biudžetinių įstaigų pajamos, gautos atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, įmokamos į valstybės biudžetą, nes pagal sudarytas sutartis

platindamas kitų subjektų (UAB „Tiketa“, UAB „Meno projektai“, VšĮ „Laudis“) bilietus, į valstybės biudžetą neteisingai pervedė kitiems subjektams priklausančias pajamas (155,1 tūkst. Lt), gautas už parduotus bilietus, taip pat pervedė kaip gautas pajamas patalpų nuomininkų įmokas už komunalines paslaugas (18,5 tūkst. Lt), iš viso 173,6 tūkst. Lt, todėl ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje kasinės (206 856,7 tūkst. Lt) ir faktinės (198 865,6 tūkst. Lt) išlaidos nurodytos 173,6 tūkst. Lt didesnės.

9. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centras nesilaikė Taisyklių 72 punkto (2005-06-21 nutarimo Nr. 687 redakcija) nuostatos, kad patalpų nuomininkų įmokos už komunalines paslaugas priskiriamos prie kitų biudžetinių įstaigų lėšų ir naudojamos pagal atskirą įstaigos vadovo patvirtintą sąmatą įstaigos funkcijoms atlikti, taip pat, nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija), 141 punkto nuostata, kuri nurodo, kad kitų lėšų apskaitai skirta 112 sąskaita „Kitos lėšos“, patalpų nuomininkų įmokas už komunalines paslaugas neteisingai apskaitė kaip lėšas, gautas už prekes ir paslaugas. Nuomininkų išsiskolinimas už komunalines paslaugas – 36,3 tūkst. Lt – Balanse neteisingai nurodytas kaip įstaigos gautos pajamos. Todėl suvestiniame ministerijos Išlaidų sąmatų vykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. balanse biudžetinių įstaigų pajamų likutis pateiktas 36,3 tūkst. Lt didesnis, o atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais likutis šia suma mažesnis.

10. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centras, nesivadovaudamas Taisyklių 22 ir 23 punktų nuostatomis, kad biudžetinių įstaigų pajamos, gautos atliekant funkcijas, numatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, įmokamos į valstybės biudžetą ir biudžetinių įstaigų pajamos naudojamos šių įstaigų išlaidoms dengti bei kitiems įstaigos poreikiams pagal specialiąsias programas, į valstybės biudžetą nepervedė 308,9 tūkst. Lt pajamų, gautų už suteiktas mokymo paslaugas.

Sudarant 2007 metų specialiosios programos sąmatą, minėtos pajamos nebuvo planuotos ir nepatvirtinta gautų pajamų (308,9 tūkst. Lt) sąmata. Gautas pajamas panaudojęs be patvirtintos sąmatos, Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centras nesivadovavo Taisyklių 29 punkto nuostata, kad biudžetinės įstaigos, kurios gauna pajamų atlikdamos funkcijas, nustatytas jų veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, kasmet sudaro pajamų ir specialiųjų programų sąmatas.

11. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centras, nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-03-16 įsakymu Nr. 70 (2005-12-30 įsakymo Nr. 1K-405 redakcija), 308, 125 ir 269 punktų nuostatomis, uždirbtų pajamų neregistravo 400 sąskaitoje „Biudžetinių įstaigų pajamos“ ir neapskaitė 88.01 Specialiosios kultūros paslaugų teikimo programos kasinių ir faktinių išlaidų, dėl to ministerijos suvestinėje Biudžeto išlaidų sąmatos

įvykdymo 2007 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) kasinės (206 856,7 tūkst. Lt) ir faktinės (198 865,6 tūkst. Lt) išlaidos sumažintos 286,8 tūkst. Lt.

12. Ministerijai pavaldi įstaiga Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centras pažeisdamas Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas, pirkdamas prekes ir paslaugas netaikė įstatyme nustatytą pirkimo procedūrą.

Vadovaudamasi Valstybės kontrolės įstatymo 17 straipsnio 2 dalimi, 18 straipsnio 1 dalies 1, 3, 7 punktais ir 20 straipsniu, n u s p r e n d ž i u:

1. Nurodyti kultūros ministrui Jonui Jučui sprendimo dėstomojoje dalyje išdėstytus reikšmingus teisės aktų pažeidimus.

2. Įpareigoti kultūros ministrą Joną Jučą:

2.1. pašalinti sprendime nurodytus teisės aktų pažeidimus;

2.2. įstatymų nustatyta tvarka pažeidimus padariusius asmenis traukti tarnybos (drausminėn) atsakomybėn.

3. Nustatyti Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai 90 kalendorinių dienų terminą sprendime nurodytiems įpareigojimams įvykdyti ir informuoti Valstybės kontrolę apie įpareigojimų įvykdymą.

Vadovaujantis Valstybės kontrolės įstatymo 19 straipsniu, sprendimas per 20 kalendorinių dienų nuo sprendimo gavimo dienos Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas teismui.

Sprendimas siunčiamas Lietuvos Respublikos kultūros ministrui.

Valstybės kontrolė

Rasa Budbergytė